

45. Szentháromság utáni tizenötödik vasárnap."NEM SZÉGYENLEM A KRISZTUS EVANGÉLIUMÁT!"

Róma 1, 16-17

Róma 1, 16-25

Isten segítségével az egyházi esztendő hátralévő vasárnapjain - az utolsó vasárnapot kivéve - a Római levélből hangzik a bizonyágtétel. Ezért előljáróban néhány dolgot hadd mondok el magáról a levélről. Augustinus életében Isten ezt a levelet használta fel, hogy új emberré tegye. A 13, 13-14 verseit olvasva talált rá Jézus Krisztusra. Chrysostomus pedig hetenként kétszer végig szokta olvasni. Luther szerint szóról-szóra meg kellene tanulnunk és naponként kellene tanulmányoznunk, mint a lélek mindennapi kenyerét. Kálvin szerint különösen az jellemzi e levelet, hogy aki ennek igaz megértésére eljutott, az előtt már az Írás legrejtettebb kincsei felé nyitva van az ajtó. A mi kerünk nagy református teológusa, Brunner szerint a Római levél a keresztyén egyház sorsának egy darabja, mert a keresztyén történelem minden évszázadában a Római levélnek az értelmezése és megbecsülése döntötte el, hogy mivé lett a Krisztus egyháza. Éspedig azért, mert ebben a levélben a keresztyén hit különössége és döntővolta a legélesebben ki van domborítva és koncentráltan, életesen formában van előadva. Ezért az egész Újtestamentumban, sőt az egész Bibliában nincs - Brunner szerint - még egy theologiai tanítóirat, amely oly közel jönne hozzánk, mint ez a levél - jóllehet ez is egy valódi, egy meghatározott gyülekezethez intézett levél volt.

A levél kulcsszava a "megigazulás", kulcsverse pedig a 3,23-24: "Mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Iste dicsősége nélkül, megigazulván ingyen az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban való váltság által."

Így érkezünk el alapigénkhez. A levél magyarázóí mind megegyeznek abban, hogy e két vers a levél fő témája. Ez a levél summája. Mivel ennek megértése lett Luther számára a "paradicsom nyitott ajtaja", joggal mondhatjuk: Isten Lelke e versek által indította el a reformációt.

Nem szégyenlem a Krisztus evangéliumát.

Miért mondja ezt Pál apostol? Hát olyan a Krisztus evangéliuma, hogy azt szégyelni kell, mint valami bűnt, vagy kelevényt? Nem! Rögtön kifejti, hogy mi a Krisztus evangéliuma. De ő tudja, hogy ez, a művelt görög-római világ számára "be-lonság" /oktalanság 1 Kor 1,18/. De ő Rómába, a világ fővárosába sem kisebbségi érzéssel megy. Nincs benne hamis alázat sem. Nem törődik a gúnyolódással. Ezért tesz előre ünnepélyes nyilatkozatot. Megteszi ő ezt később is, a Timótheusi második levélben: "Amiért szenvedem ezeket is: de nem szégyenlem, mert tudom, kinek hittem..." /1,12/ S ha nem feledjük el Jézus Krisztus szavát - "mert valaki szégyel engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzetség között, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljő az ő Atyja dicsőségében a szent angyalokkal" /Mk 8,38/, - akkor nekünk is ünnepélyes nyilatkozatot kell tennünk! Az Ige fényében meg kell vizsgálnunk, nincs-e bennünk kisebbségi érzés, hamis alázat? Pl. bibliaolvasás, imádság, templombajárás, hit és Jézus Krisztus evangéliuma dolgában.

Istennek hatalma az.

Mondhatjuk így is: Isten ereje az. Istenünk, Szavával teremtette és Szavával váltotta meg a világot. Igéje által közli erejét a Szentlélek közösségében. Amire nem képes az emberi szó, azt ő megcselekszi, mert "élő és ható". /Zsid 4,12-13/ Pál apostol személyesen is bizonyosságot tesz erről: "nekünk...

Istennek hatalma". /1 Kor 1,18/ Amikor igehirdetésére tekint vissza, nagyon határozottan állítja: "a mi evangélium hirdetésünk közöttetek nemcsak szóval történt, hanem isteni erővel is Szentlélekkel is, teljes bizonyossággal is" /1 Thessz 1,5/ - És mi? Igaz-e ajkunkon, és igaz-e az életünkben, hogy Krisztus evangéliuma Istennek hatalma? Nem kell-e szégyenkeznünk, hogy a mi evangélium hirdetésünk csak szó a többi szó között, beszéd a többi beszéd között? Kísérik-e gyülekezetünkben nyilvánvaló jelek, hogy "élő és ható", hogy "Istennek hatalma"? Nem kell-e bűnbánatra jutnunk, hogy talán még most sem tanultuk meg, hogy az elmúlt évszázadokban éppen az volt az egyház nyomorúsága itt a magyar földön is, hogy a Krisztus evangéliuma hatalmát felcserélte e világi hatalommal, egyházi "méltóságokkal"? Könyörögjünk alázattal, hogy Krisztus evangéliuma legyen közöttünk feddő, gyógyító, megtérítő, megalázó, felemelő, újéletre indító, megvigasztaló, megszentelő hatalom és erő! Mert "nem beszédben áll az Isten országa, hanem erőben" /1 Kor 4,20/ Vigyázzunk, hogy "az evangélium ne legyen számunkra bárka, melyet megrakunk emberi eszmékkel, elmés ötletekkel, költői fantáziával és érdekes históriákkal. Az evangélium nem irodalom, hanem az isteni kegyelem eszköze." /Spurgeon/

Minden hívőnek üdvösségére.

Isten megmentő hatalmának, szeretetének nincs korlátja. Nem áll meg a fajok különbségénél, sem a választott nép határánál. Csak egyetlen kizáró feltétel van, a hit. Kegyelem és hit elválaszthatatlanul összetartoznak. Egyszerű klasszikus példa a János 3,16: "Úgy szerette Isten e világot...hogy aki hisz..." Kálvin ezt mondja e hely magyarázatánál: "mert nem valami titkos kijelentésről beszél itt az apostol, hanem a szóbeli prédikálásról. Ebből pedig az következik, hogy szinte szánt-

szándékkal vetik meg Isten erejét, és az ő szabadító kezét taszítják el maguktól, akik távol maradnak a prédikáció hallgatásától", ~~mondja Kálvin~~. - S vajjon nem mutatja-e eléggé elesettségünket, hogy ezt a bibliai, reformátori szót, hogy hívő, átengedtük a szektáknak s nekünk "hívőink" lettek és nem hívőink? Ne szégyelljük, igen, mi református hívő emberek vagyunk.

Isten igazsága jelentetik ki abban, hitből hitbe.

Mély, nagy theologiai kérdés ez. Mest talán csak ennyit hadd mondjak róla: Isten igazsága volt a bűneivel küszködő Luther számára az elherdézhatatlan teher, mert alatta Isten büntetés igazságát értette. Amikor felismerhette, hogy ez alatt Istennek azt az igazságát kell érteni, amit kegyelemből ajándékoz a bűnösnek /Rm 10,3; Fil 3,9/, akkor ez lett számára "a paradicsom nyitott ajtaja". Kálvin pedig arra hívja fel figyelmünket, hogy Isten igazsága és irgalmassága összetartoznak. Dávid - mint mondja - a zsoltárokból lépten-nyomon összeköti e két fogalmat, s hozzáteszi, hogy "Isten igazságosságának tudata semmit sem segítene rajtunk, ha kegyesen nem hívogatna magához; sem az ő könyörületességét nem volnánk képesek elfogadni, ha a saját szavával nem ajánlaná fel azt". /Inst. III,2,7/ Hogy pedig mindez hitből hitbe történik, Kálvin szerint - és szerintünk is -, itt a naponkénti előhaladásról van szó, amely minden egyes hívőben végbemegy. Ez igaz beszéd, mert "mindennap újból kell hinni, a tegnapi hit a mai napra mitsem használ". /Spurgeon/

Az igaz ember pedig hitből él.

Az idézet Habakuk 2,4-ből való s arról szól, hogy a történelem ítéltes idejét, a nyomorúság idejét az éli túl, aki hű marad Istenhez. Pál ezt az Evangélium világosságába helyezi s benne találja meg igei alapját annak, amit Jézus Krisz-

tus evangéliumáról mond. Tehát a Jézus Krisztusban igaznak nyilvánított ember hitből fog élni. De gyorsan tegyük hozzá, "nem mintha a hit volna az az emberi magatartás, amelyet Isten érdemként fogadna el és jutalmazna az örök élet ajándékával". A hit elé a kálvini keresztyénség mindig odateszi ezt a nagyobb szót: Kegyelem. "Kegyelemből...hit által...jó cselekedetekre!"
/Ef 2,8-10/

Engedjete meg néhány személyes kérdést: Mi miből élünk? Mert ugye voltunk mi is földből élő egyház, világi hatalmasságok támogatásából élő egyház /az adónkat a végrehajtó behajtotta, a pap fáját a csendőr meghozatta!/, voltunk tradícióból, "törénelmi öntudatból" élő egyház. Tudunk-e, merünk és akarunk-e: kegyelemből, hit által élő egyház és gyülekezet lenni? S hogy áll ez a saját személyes életünkben?!

E mai istentiszteletünkön legyen közös imádságunk Pap Benedek 1570 táján írt éneke, melyről Énekeskönyvünk szerkesztője, énekeink szerelmese és tudósa azt írja, hogy "ez az ének a legszebb magyar istenes versek: Balassi vagy Ady művei mellett is megállja a helyét":

"Ó én két szemem, ti az Úrra nézzetek,
Hogy kegyelmes hozzám, mindenkor elhigyjétek;
Az ő nagy szerelmét, Hozzám nagy jóvoltát
Mindenkor hirdessétek". /240/ Amen.